

HRVATSKARIJEČ

PREDPLOTA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POŠTOM NA MJESEC K 1-25. ZA TROMJESEC K 3-75 POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA.— PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

JUTARNJI LIST IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČTVO I UPRAVA „HRVATSKE REČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TIŠKARI“ (DR. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISI NE VRAĆAJU SE. — NEFRANKIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CENNIKU.

Iskra je vrcnula.

Kada se god. 1903 o Uzkrsu uzlatasala u Banovini težnja za slobodom, za životom, za nadpredkom i probila tvrdu koru doondašnje apatije, da zahvati sve što narodnim duhom diše, hrvatsko primorje, od Trsta do Spića, uzdrhtalo je na prasak puške koja prosvirala grudi hrvatskog seljaka u Zaprešiću. Uzbuđenje primorskog pučanstva bijaše takovo, da i oni elementi, koje narodni duh ne bijaše još zahvatio, prožeti idejom slobode, stadoše se buniti protiv zultra tirjanina koji grubijanskom silom hito ugušiti svaki pravedan zahtjev, svaki slobodan život u našoj materijalnoj zemlji.

Nisu li glasovi, što nam ovo dana stizu iz Zagreba, predtječa burnih događaja što bi imali zahvatiti široke slojeve narodne, kao snažan prosvjed proti bezpravlju, proti orgijama sile i bezakonja kojima je danas izručena Banovina? Narodna duša, nakon što su težke kušnje, na koje bez i najmanje samilosti, upravo bezdušno i sustavno bila stavljena, prevršile mjeru, buni se i jedan zahtjev uzpaljuje sva hrvatska srca: *Hoćemo kruha, hoćemo života, slobode hoćemo!*

Vrcnula je iskra iz polentnih grudi omladine naše. I morala je vrcnuti, da razpali, da svišti i na novi život budi, jer čaša žuci naroda našega je prepuna. Izašao gospodarski, uništen kulturno, zarobljen politički, hrvatski seljak, što posijao poljene Evrope kostima svojima za dinastiju Habsburga, primoran je ustati da vikne monarkiji: *Ljudska nam prava poštu!*

Jedan je narod u monarkiji dobio pridjevak *najvjernijega*. Jesi, nitko kao naš hrvatski narod nije doprinio toliko žrtava za prijestolje, za monarkiju, pa zato ga danas još više boli, kad vidi kako se mora boriti i za najelementarnija čovječja prava.

Sve ove tegobe, sva ova poniženja hrvatskoga naroda izniela je stranka prava u svom memorandumu na Njegovo Veličanstvo. Pedesetipet zastupnika iz svih hrvatskih zemalja potpisalo je taj memorandum, među njima i muževi čiji položaj jamči, da nešto velikoga, nešto težkoga mora biti što ih kreće da pred prijestolje Njegovo Veličanstva dignu obitužbu proti sadašnjem stanju u našoj domovini.

In extremis.

Talijanski Jer. Rovetta.
Preveo D. Marko Vežić.

— Mladici pri ovoj beši „gospodari“ olašno zarumeni.

— Što će? Ta znali su, da si bolestan.

— Red im je bilo sa mnom se porazgovoriti.

— Mladici je teda negda izvirto zaprašeni svežnji knjiga, pa stade po njemu grozničavo pretraživati i ljutiti i neustrpljiv, na sprednji, da će zakasniti.

— Nemam li danas izvadak iz *Capitale*, što ga je sastavio Gavro Deville, ostadoh snueručan. A ovjge bio, u ovome svežnjiću. Kuda se provrgo?

— Ti znaš . . . ja u to nigda ne diram — proromoni starac.

— Pravdije izbježi očima i zagleda se i smeten i ganutljiv u nj sa onog tužalnog priglasaka, pusto po nj grka onoga trena. Pozatim se smjeħucne na nj i nadostavi:

— Znam ja, oče, znam; ti se ne dotičiš mojih knjiga; ali je nužno, da ja iznagmem toga Deville. Nakan sam završiti skupštinu . . .

— Ostavi se skupština! — prestrže mu je Lovro, sljubiv dlane ko na skrušenu

I karakteristično je! Pred devet godina, kada je u Banovini prieti sud krocio pravdu, preko 30 zastupnika iz Dalmacije, Istre i Slovenije zatražiše audienciju kod Njegovog Veličanstva, da bi se zaustavilo krvoproliće našega naroda. Stanje sadašnje nije bolje ako ne i gore od onog pred devet godina, pa zato i memorandum pravaških zastupnika Njegovome Veličanstvu dolazi u pravi čas, ne bi li jednom bio kraj bezbrojnim nevoljama koje biju naš mukotrpni narod u svim hrvatskim zemljama, poimence u Banovini.

Da li će još uvijek taj najvjerniji narod, to predzjete kršćanstva, biti izložen hirima jedne rase, koja se i ne može čim drugim povaljati do prvenstvom u trgovini sa bielimbrobjem?

Omladina za slobodu.

Krvavi događaji u Zagrebu. — Omladina narodu. Zatvorenje sveučilišta. -- Barikade.

Naše izdanje od četvrtka, u kojemu bijaše obširno izvješće o događajima u Zagrebu i u Beču, izazvalo je u javnosti vanredno zanimanje. Krv, što potekla iz omladinskih žila pod udarcem brutalne oružane sile, izazvala je i u našoj Dalmaciji aplaus našoj izdanju, našoj omladini, koja se velebniim poleđim i požrtvovnošću bacila u borbu za slobodu.

Skupština omladine.

Javili smo o divljačkom postupku policije i o kukavičkom ponašanju sveučilišnog rektora.

Da se prosvjeduje protiv ovog postupka, sastala se u četvrtak na sveučilištu cjelokupna mladost bez razlike stranaka. Zejednički interesi, ljubav do domovine, porušila ih sve zidine, mladež se uhvatila u jedno kolo, da brani svoju akademsku čast i čast hrvatske univerze. S mjesta je improvizirana skupština, na kojoj je govorilo više govornika, svi složni u misli i u zajedničkoj djačkoj akciji.

Nakon što su se izredali govornici prihvaćena je rezolucija, kojom akademsko omladina pozivlje sve narodne elemente i stranke, da stvore izborni kompromis i da u svim prigodama izstupe složno. Mladež ugledajna u irske, norvežke, finske činovnike, koji nametnicima tuđinskih vlada ne pru-

Ne izkušavaju još dalje uztrpljivost naroda hrvatskoga, da iskra, koja iz srca omladine vrcnula, ne zahvati i široke slojeve naroda i ne izrodi se u pogibeljan požar.

Šibenik, 4. veljače.

Memorandum stranke prava Nj. Veličanstvu potpisalo je 55 ondašnjih narodnih zastupnika stranke prava iz Banovine, Bosne, Dalmacije i Istre. Predan je po Dr. Antu Sesardiću, zastupniku na carevinskom vijeću i vijeću. Stjepanu Zagorcu, bivšem zastupniku na hrvatskom saboru, u kabinetu kancelariju Njegova Veličanstva, a jedan primjerak predan je i u vojničku kancelariju priestolonasljednika nadvojvode Franje Ferdinanda.

Jednako se i srbsko djačstvo izjavilo sporazumnim s ovom rezolucijom.

Rezolucija omladine.

Akademsko omladina zagrebačke univerze na općoj djačkoj skupštini zaključuje: I. Uviđajući pogibelj, koja uslied, na svim linijama neustavne vladavine, nosioca banske časti u Hrvatskoj, prieti uništenjem i oslabljenjem narodnih sila, ugušenjem narodnih prava i slobode, te imajući na umu sredstva, kojima se izbori vođe od Khuenovih vremena do danas — apelira na vođe svih hrvatskih i srbskih stranaka u Hrvatskoj, da u ovim sudbonosnim danima, na silu i teror, odgovore slogom i jednodušnošću svih narodnih elemenata i stranaka, da stvore izborni kompromis i da u svim prigodama istupe složno i kompaktno, da time omogućje pobjedu narodne volje, proti sili terora i bajuneta. Cjelokupna i ujedinjena akademsko omladina, u nadi, da su sve stranke prožete istim uvjerenjem, obvezuje se, da će se jedino ovako oporbeno bloku staviti na raspoloženje.

II. Akademsko omladina kao mladjja inteligencija naroda — pozivlje stariju, a posebice onu, što pripada činovničkom staležu — da se u ovoj težkoj narodnoj borbi ugledajna u irske, norvežke, finske činovnike, koji nametnicima tuđinskih vlada ne pru-

catu u svakome dielu, čak do vestibula i Allori se morao muški protiskivati između gomila, da ne okasni na pozornicu, gdje su ga ištkicali.

— Dvije manje četvrt? . . . Skočit ću u tramvaj i brže u Alhambru. Neću zakasniti. Ali budi stalan, da sam ja svegjer potšćenica, pa što ti god balabrali u napoleđ mojih ideja.

— Mladici, polegusiv se visokim, suhošnjavim, koštunjavim i iskošćurenim kipom, da se može proverati na niska vatra, iznovice se navrati i pozdravi bijednoga Lovru, strjeljence sleti niz basamak i još življe bolju prama tramvaju u Porta Garibaldi, prevrćući stranice i približujući po prikrajcima Devilleove knjige odujnim poctrijama modre olovke. Sa cunjavim klobukom, sa zlatnim na očalima, zapuššana odijela, golemi crni ovratnik u po razmetnut, džepovi puni listova, uzrurbane nervozne i uzbuđene gestikulacije, mrmoreći u po usta po koju govorničku frazu — prolazio je on mmo svijeta, niti koju vidi, svi ga opažaju, raspoznaju ga tolici, za njim slijede pogledi ljubopitnosti, čuđenja i simpatije, nu i samilozrgja, podgavanja i očite nazlobne protivnosti.

II. Uokolo se Alkambre gomile naroda žure i živo raspredaju. Kazalište je jur kr-

šaju kruha i soli — te da se po njihovu uzoru slobodarskim duhom i ponosom oduvjecka odupru protunarodnom i neustavnom banu.

III. Pošto se 1913. god. primiče obnova financijalne nagodbe između Hrvatske i Ugarske, kad Ugarska vlada namjerava tako prikriti Hrvatsku, da podpuno onemogući njezin utjecaj pri obnovi nagodbene državne zajednice između Austrije i Ugarske 1917. i pošto je za izvedbu tog protunarodnog djela magjarski ministar-predsjednik našao u Hrvatskoj samo jednoga čovjeka — Cuvaja, a sljednika Levina Raucha, pripravljajca 1868. — sveučilišna omladina — u prvom redu katolička, pozivlje hrvatsko, katoličko svećenstvo i njegovo predstavnništvo, da se ugleda s jedne strane u svoje prednike Bakače, Berislaviće, Dobriće, Strosmajere, Pavlinoviće, Mariće — s druge u Francusku i Portugal, gdje su bujovratske vlade farizejskih baš poput Cuvaja snubile visoki crkveni kler i odvajale ga od naroda, dok ga niesu potpuno odvojile — oslanjajući se na gore istaknutu protivaciju biva, da je kršćanstvo u prvim vjekovima progonojeno od vlastodržaca, najbolje uspijevajalo, a da je u Francuskoj i Portugalu propalo baš uslied toga, što je sveučilišni stalež podupirao vlade u narodu omražene, sveučilišna omladina, a u prvom redu katolička najodlučnije pozivlje svoje katoličko svećenstvo, da Cuvaja, koji je istaknuo, e se najviše uzda u pomoć katoličkog svećenstva: — u njegovoj neustavnoj i protunarodnoj vladi potpuno onemogući. (Jelavici.)

IV. Cjelokupna akad. omladina osuđujući pomagae nasilnog sistema kao izrazite protivnike državopravne individualnosti kraljevine Hrvatske poduzeti će sve, da se Jakovi bilo Hrvatji ili Srbi potpuno onemogući u svakom našem poštonom domovinskom društvu.

Cjelokupna omladina, a posebice srbska, poziva naročito srbski dio našeg naroda, da nikako ne nasjedne sirenskim glasovima nasilnog vlastodržca, nego da imajući u vidu slobodu i nezavisnost zajedničke nam domovine kraljevine Hrvatske — povede najžešću borbu za uništenje ovog pogubnog sistema.

V. Cjelokupna akademsko omladina zaključuje, da se dekanatima svih fakulteta upravlja memorandum, kojim se pozivaju profesori, kao predstavnici narodne inteligencije, da se u ovim težkim domovinskim časovima aktivnom reakcijom proti

vanje; ovjge, pa ondje nesposuno lomotanje listovima, oglasima i lepezicama; u jednome ngulu, na povišem, buljuck vričuća i deraščadi svuklo sa sebe haljeter, jak da im je vruće, a tamo, sa suprotne strane, momčuljci sumnjiva pogleda pričeli mlaiti štapima sa jabučicom od zavinuta jelenova roga po željeznome prislonu i to vranki žestoko. Allori, koga su smjesta prepoznali i iščekali ga prvim utiskom udovoljene ljubopitnosti i neustrpljenja, prodir je prolazio, ne bi li se dočepao palaka u prvome redu.

Kad iznenada na ove, što ih jur bilo zaposlje, surovo juriša nova svjetina i smjela i odrta i to onaka, koja ne bi imala ni prava da ulize. Nastupi momenat strahotne halabuke; ispremjeseše se grubijanski povici pobjede i oni, bjesomućni, prosvjeda; opažaju, kako se posvuda u naokolo talasaju perjanice i plave rojete i to brže se promiču do palaka. Sve se to zgodi, što bi danom o dan.

(Nastavit će se)

današnjem neustavnom i protunarodnom vladanju u Hrvatskoj vrstvaju u redove narodnih boraca.

VI. Akademsko omladina uvjerena o ogromnoj važnosti slobodne štampe, kao sredstva za održanje individualne slobode i znajući cilj, koji želi neustavna vlada progonoj, svakidanjim ugušivanjem štampe, te ugrožavanjem osobne slobode poštić, — protesta protiv takovog nezakonitog rada, pozivajući predstavnike štampe na skrajnji odpor, dostavljajući im svoje najžešćije poptoći.

Zadovoljština od rektora.

Nakon što je uz silno oduševljenje prihvaćena ova rezolucija, mladež je izabrala posebnu deputaciju, koja je pošla do rektora, da zatraži od njega razjašnjenje za postupak i ujedno, da nastoji oko toga, da se djačtvu dade dolična zadovoljština. Članovi iste deputacije posjetili su sve sveučilišne profesore, predav im rezoluciju sveukupnog djačtva.

Sveučilište zatvoreno.

Dok je još obdržavana skupština, saobćeno je djačtvu od strane sveučilišne kvesture, da se sveučilište do daljne odredbe zatvara.

Djačtvu je sa negodovanjem i protestima saslušalo ovo saobćenje. No odmah sa sveučilišna ne odstrani i pokorit će se samo gruboj sili.

Određeni su odmah posebni djački vrataci, koji su preuzeli stražu na vratima i puštaju pojedince van i unutra samo uz predočenje djačke izkaznice; da se među njih ne bi uvukao tko god nepozvani.

Djačtvu se razilo po svim prostorijama, te živo debatiralo, očekujući na porvatku dopunjenje od rektora.

Deputacije k predstavnicima političkih stranaka.

Predstavnicima svih političkih stranaka odaslane su djačke deputacije, da ih izvieste o akciji omladine i zamole za pomoć i podporu. Deputacije su bile kod dra. Mile Starčevića, dra. Medakovića i A. Radića, te svi ovi obećaše omladini, da će se zajedno s omladinom rame o rame boriti.

„Uzmičemo samo pred silom“.

Pomoćno osoblje na sveučilištu pozvano je, da izprazni sveučilišne prostorijske od djačtva, no ovo izjavljuje, da će

uzmali samo pred silom. Iz sveučilišnih prostorija dječivo absolutno dobrim ide. Zabarikadirana su vrata i predavaone i provali li unutra oružana sila, dječivo će se jedino dati iz zgrade izneti, ali samo van ne ide. Na sveučilištu se nalazi oko 500 djaka. Pred sveučilištem kupi se sve veći broj ostalog obćinstva, koje sa simpatijom i interesom prati ovu akciju sveučilišne omladine.

Crna zastava na sveučilištu.

Na sveučilištu su izvještene zastave. Izvjesilo ih je samo dječivo i to nad glavnom ulazom veliku crnu zastavu a po strani tri narodne trobojke.

Iz sveučilišnih prostorija ore se patriotske pjesme i koračnice, oduševljene, ali i ogorčene omladine.

Bogoslovi ostavljaju sjemenište.

Posle podne došlo je odastanstvo akademičara u sjemenište, te bogoslovima razjasnilo sve što se dogodilo na sveučilištu. Bogoslovi saslušali su odastanlike akademičara, te je njih do 60 pošlo na sveučilište.

Obćinstvo gledalo je grupu, te izrazilo svoje simpatije. Kada su došli na sveučilište, akademičari pozdravili su ih burnim klicanjem: „Živili!“

Nakon pozdravnih govora izrazili su bogoslovi svoje simpatije akademičarima, te su se izjavili solidarnima. Uve nepovisno klicanje: „Živili bogoslovima!“ otišli su sa sveučilišta natrag u sjemenište.

U vestibulu sveučilišta.

Akademičari njih kojih dvie stotine i njihove kolegice, kojih dvadeset, stoje u vestibulu. Neki razgovaraju a neki čitaju novine, dočim se do dvie stotine akademičara nalazi po raznim dvoranama. Akademičari su vrlo veseli. Krešimirović i pjevači „Mladosti“ zapjevali su Novakov zbor „Hrvatskoj“ za oproštaj sa bogoslovima.

Pred sveučilištem.

Oružana sila je na okupu. U svem imade 40 oružnika, dočim patrolira po Sveučilišnom trgu osam redarstvenika. Koliko imade detektiva i njihovih konfidenaata neda se niti približno reći.

Pred sveučilištem šće mnozivo obćinstva, a isto tako po Sveučilišnom trgu. Sve razpravlja pitanje akademičara. Iz vestibula sveučilišta ori se skladna pjesma.

Na prvaj strazarniki sva je redarstvena rezerva u pripremi, a da budu jači imaju uz se oružništvo i bezbroj doušnika.

O plesnoj aferi u Beču.

Beč, 11. siječnja.

Nije se još zaboravilo onog plesa bečkih akademičara, na koji se neki usudiše pozvati tadašnjeg bana Raucha i već evu po drugi put ova zlosretna priredba, u kojoj je našao grob bivši hrvatski „Zvonimiri“, uzbuđuje čitavo bečko dječivo. Službouljudni komité pozvao je na ples, koji je imao da bude hrvatski, i njihove ekscelencije Cuvaja i Tomašića. Gospoda rekli da su i sama stidila svoje revnosti, jer su pozivi učinjeni formalni, tako, da su djaci tek jučer mogli doznati za tu stranou.

Namah je bila improvizirana velika skupština hrv. dječiva, na koju dodjoše i Srbi, jer su i oni sudjelovali u plesnom odboru. Razpoloženje skupštine bilo je jasno u prvi mah i to je jasnije odskolito mizerno držanje jednih predstavnika ostataka nekadašnjih naprednjaka. Zastupnici „Zvonimirove“ sjene davali su nekakva uvjenna razjašnjenja i izvaje, a kad su bili prisutni o zid, da jasno kažu, što sada misle, pokunjeni ostaviše dvoranu. A znate li zašto? Jer se taj rodoljubni odbor već prije nekoliko mjeseci bojao za sudbinu svojih planova pak je zlorabući finacju naručtu „Zv.“ obćean dječivu trećinu prihoda. obvezu li se „da im neće praviti neprilika“. Nitko nije ni saivao, da se iz, ove naoko rodoljubne po rade, skriva tako nemoralno trgovanje, u kojem je na jednoj strani novac, a na drugoj uvjerenje hrv. akad. mladosti, pak se jučer svi članovi „Zvonimira“ instinktivno oćutiše rješenoj od te prevarene obveze, samo ne — predsjednik. I ako smo politički protivnici, ipak nam je žao, što ovo nekava neujakači propada jedno hrvatsko društvo, a sumnjamo da li će od toga časnog „prijehoda“ koji je vrlo oblegatčan, moći platiti i troškove — sproveda.

Medjutim se dječivo nije dalo smetati u svom naumu, već je zauzelo najodlučnije stanovište. Dakako da se u prvom redu iziće pravaško dječivo okupljeno u „Ml. Hrvatskoj“. Kod nas je već ušlo u modu vikati na demonstracije, manifestacije, rezolucije i slične skupne izraze svog mišljenja. Ali to je donekle opravdano, dok se name iz toga krije praznina čuvstva ili drugotne svrhe, ali kada manifestacija provrije iz punoće osjećaja, iz prekipjele žuci ili povriedjenog ljudskog dostojanstva, onda nju moramo poštovati kao misao naroda. A tako je i u ovom slučaju. Mi u svjestnim magjarskim najamicima, koji svoje sposobnosti znalice prodavaju Azijatu, koji su Hrvatsku kraljevnu doveli do položaja, da mora zavijati australskim kolonijama, koji su hrvatski ustav, koji je drugim narodima kovičeg zavjetni, pretvorili u uhitni nalog, mi u tim individuiama ne gledamo načelne protivnike, ne vidimo ni ljude, a kamoli li Hrvate. Renegatima davati mjesta u svom narodu znači nepoštovati same sebe.

A to gospodi nije svejedno, da li ih se smatra izrodima, koje treba izbijgavati ili normalnim ljudima; zato i kupuju svoje „hrvatstvo“ od vremena na vrijeme sa kojim milodarom ili „rodoljubnim“ prinosom. Dr. Tomašić se znao poslužiti i drugim sredstvima, on je u tu svrhu znao pisati i knjige. Nego je već vrijeme, da i mi otvorimo oči, jer nam je ta milostinja dosad izbijala iz ruku oružje, bez kojega se nije oslobodio nije oslobodio nijedan narod; druživni prezir, socijalni bojkot proti ovom rododima, neka i oni oćute, da ne samo pojedinci nego ni narodi nisu više predmetom trgovine robova. Ovo je malen početak, ne radi se nego o jednom plesu, ali je ipak dosta, da sebi stvorimo načelo.

Na skupštini je primljena ova rezolucija:

Hrvatska i srbska akad. omladina u Beču na svom vanrednom sastanku dne 5 siječnja t. g., zaprepašćena postupkom organizacijonog odbora „hrv. pjesa u Beču, koji je poslao pozivnicu esobama kao: Tomašić i Cuvaj, prihvaćava ovu rezoluciju: „Čjelokupna hrv. i srb. mladost najenergijište protjestuje i osudjuje nepatriotski i lakakiski servilno ponašanje org. odbora u pogledu šiljanja ljudima, zbog kojih je liepi dio naše domovine pretvoren u lužnu tujdinsku satrapiju. Omladina odbija sa prezidom od svoga imena djelo, kojim se smatra i ponizuje naš narod i dezuživlje naša borba za slobodu; bojkotuje „hrv. ples“ i poziva sve svisnete Hrvate i Srbe, da se priključe njezinoj odluci.“

Svi su djaci položili časti u odboru, a preostavni se dječkih grupa na nalog skupštine obratiše brzojavno na narodne zastupnike, koji sudjeluju u odboru, da se pridruže ovoj akciji i polože svoju čast. Isto se tako brzojavno obavjestilo glavne novine svijui stranaka te poslalo probječne bečkim listovima. — e.

Crnogorski republikanci.

Još nam je živo u pameti bombaška afera, kod koje je glavnu ulogu igrao famozni Nastić. U podgoričkoj tamičnici Jusovači još čame ministri Radović, Rajčević, Ivanović i 10 narodnih zastupnika tako zvone klubašice narodne stranke — a već danas osjetila se potrebna novih zavjera.

„Deutsches Volksblatt“ obavjesten je od svog korespondenta iz Kotora (?) da je Dr. Lazo Tomanović oćkrio republikansku organizaciju. Veli se u dopisu, da je glavni štab u Beogradu, a glavna organizacija da se nalazi u Americi. Ujedno dodaje, da su crnogorski republikanci u Americi stavili beogradskom laboru jedan milion kruna na raspolaganje!

Važno je samo znati, tko je u Crnoj Gori postao nepočudan knjazu, odnosno za koga je ova nova zamka postavljena. Nu izgleda da je ovo samo strašilo knjaževih perjanika za — opoziciju. Naime kod zadnjeg skupštinskog zasjedanja izbila je na površinu jedna mala grupa opozicionala, a to je po knjaževom ustavu atentat na vladarevu prerogativu!

Ovime se da razumati okolnost, da je pristolonasljedniki Danilo do Sofije, gdje je zastupao knjaza pri proglašenju Borisa punoletinim, pratilo dvadeset agena sa Cetinja — da se Danilo ne bi sastao sa republikancima, sa kojima je on kao članovna narodne (skupštine) stranke u svoje vrijeme simpatisao.

O paži Dalmatinaca na bosanskim pašnjacima.

U odboru za gospodarsko basansko sabora u siječnji od 26 siječnja interpelirana je vlada. o pitanju dalmatinskih pogrančnih paša na bosanskim pašnjacima.

Dvorski savjetnik, upravitelj gospodarskog odsjeka Dr. Frančič rekao je, da je pitanje rješeno 1884. god., ali od onda se pokazalo mnogo lokalnih nesuglasica, pak se već danas pristupa novom rješenu toga pitanja. Pri tome je na oćito sastavljeni povjerenstvo, u kojemu će biti zastupani koji austrisjsko ministarstvo i namjesništvo u Zadru, toli zemaljska vlada bosanska. Na pobudu dra Senarića da bi u lokalnim povjerenstvima, koja će izvidjati prilike na pojedinim planinama, trebali imati rieć obćinska i kotarska vieća, izjavjuje vladin referent, da će se bezuvjetno ova upravna tijela pozvati tamo na uređovanje.

Gospodarski pregled.

Galica poskuplje.

Po zadnjim burzovnim izvještajima bilježi galica K 62— London, a K 65— Beč, te su svi izgledi da će ista još poskupjeti.

Preporučujemo poljodjelcima, da se na vrijeme pobrinu za nužnu količinu galice.

„Adria“ dionička pivovara u Trstu.

Jadranska banka u Trstu te gospoda Petar i Juraj Liebman dobili su vladinu dozvolu za osnivanje gore navedenog društva koje preuzima od g. 1820 postojećju te sada modernu uređenu ekspertnu pivovaru i tvornicu slada u Senožeću. Dionička glavica iznaša K 1.000.000 — od koje aporiom te putem privatne subskipcije već pokriveno K 700.000. — kod ostalih K 300.000 predat će se ovih dana javnih subskipciji.

Franjevci i seoske blagajne.

Utok Blagajne u Otoku, zbog izključenja franjevca župnika iz iste, nema mira šće zvanim prosvjeteļim maloga puka, kako sa oćito iziće u br. 4 „Pučke Slobode“ te im upravo žao, da se je na hiljade oćisaka, i u svojoj zaslijepljenosti, traže po što po to, neka više sdubene viali jednim potezom pera proglašaju naćno franjevece župnike nesposobnima, neka ih iz blagajna poćeraju kao kakove hajduke, neka sduđenim rješanjem se utanači ono što „Pučka Sloboda“ o njima piše u br. 4 „da se jednom stane na put ovoj fratarskoj neodgovornosti i nesposobnoj upravi pućkom sirotinjom, u svrhu zarobljenja duša i slobode“; neka se izćeraju, da se tako javno pljune u obraz svim nižim i višim sudcima, koji su kroz 15 godina u ovom pitanju franjevece župnike pripoznavali, da nisu bez predmetni, i potvrđivali ih upraviteljima blagajna; neka se jednoć izćeraju, vapi „Pučka Sloboda“, da se tako svim onim sudcima daće javna patenta da su neznalice u zakonu.

Da se ovo pitanje neće baš rješiti na vrat na nos, i baš jednim potezom perla jamči nam to da se više vlasti ozbiljno bave ovim poslom. Ministarstvo je zatražilo informacije, Prizivni Sud, i okružni zatražiše potrebne podatke od Provincialnoga i samostanskoga ureda.

U prilog povoljnog rješenu dolaze i zakoniski propisi. Po dvorskom dekretu 5/10 1836 br. 3265 svi redovnici koji su položili svećani zavjet siromaštva, imali bi se smatrati građanski mrvina — P. S. Br. 4. — ali nećaka smatraju se i mroju se smatrati, već, veli imati bi se smatrati — šro bi znaćilo, kako gdje i kako u ćemu.

Po § 5. ministarske naredbe 3/6, 1858, br. 95 redovij kongregacije obaju spolova ovlaštenj za doćenje na skitanje privatno pravnih posala, ali samo uz uvjet, da im to dozovte pravila njihova dca. Evo, ovo baš se odnosi na franjevece župnike Provincije Presv. oćkupitelja, koji istina per se ne mogu posjedovati, a ipak per accidens posjeduju i samostani i župe nepokretnina, a to dozvolom Sv. oćca Pape i privoļenjem i odobrenjem vlade i to ne odak da ćaća malog puka porodiv demokratizam — anarkizam, već od više stotina godina i od raznih vladavina.

Ovo pitanje redovoće riećavati po obćim pravilama nem se u Provincija

Presvetoga Oćkupitelja, ćji su članovi uglavljeno župnici, izvija od prastarih vremena izvarenadne i iznimne povlasti glede zavjeta siromaštva, koji sa strane crkvene toli vlade.

Kad bi se pitanje rješilo, kako hoće usilno i imperativno „Pučka Sloboda“, nepovoljno, tad bi se došlo do jednoga absurduma, po komu, dosljedno, morala bi vlada, ne samo izćerati franjevece župnike iz Blagajna, već odmah ipso facto poćerati ih i sa župe, jer nebi mogla na dalje nesposobnoj i mrtvoć ćeljadi povjedatje vodjenje „Matica“, povjeravati upravu crkvnih imanja i u vjoićitu pozivati? Podloga konaćnom rješenu ima biti polazna taćka franjevci povlaćbeni župnici, koji su u držiavi javni ćimbenici od vjekova.

Istinović

Pozor!

Jedna je mušterija zagrebaćke pijace u Zadru dobila ponudu za robu od „firme“ N. Baćić. Pošto je taj N. Baćić poznati kompanjon zadarske firmare Baćić i drugovi, koju je kockarski nasamario, upozorujemo naše ćitaoce, da sa tom firmom ne sklapaju nikakav posao.

Iz grada i pokrajine.

Biskupske konferencije obdravaju se u Zadru dne 6, 7 i 8 ov. mj. Presvietli Pappafava oćputovao je jutros.

Interurbani telefonski spoj. Namjestnik grof Attens u saborskoj sjednici od 30 siječnja izvajio je, da je ministarstvo trgovine u program za god. 1912 uvrstilo i radnju za telefonski spoj Trst—Opatija—Rab—Krk—Lošinj—Zadar, te telefonsku prugu Zadar—Šibenik—Split—Trogir—Metković. Trošak za ove radnje iznosić će oko 2.500.000 K. Radnja poćet će u travnju.

„Hrvatskom Sokolu“ da poćaste uspomenu blagopokojne Ane Źarković rođ. Šupuk darovaće g. Cezar Rubčić, Krešo Novak, Blažević Niko i Jelić Aleksandar po K 2.

„Javno Dobrotvornosti“, darovaće: na poćasti uspomene pok. Dra. Krste Kovaćevića g. Ante Cosolo K, Tvrđka V. I. Inćioštrić e figli K 4; te N. N. K 4. pok. Źarković rođj. Šupuk Tvrđka V. Inćioštrić e figli K 4, g. Ante Cosolo K 3, Karadžić Dom. Vice. kanonić K 4, Martin Bradavka K 2, N. N. K 4.

U fond „Hrvatske Rieći“ darovao je g. Marko Belamarić K 4. da poćasti uspomenu pok. Ane Źarković rođj. Šupuk.

Iz Mandaline primamo: Čuditi smo se, što razvlašteno zemljište u Mandalini, što ga je nabavio c. k. držiarni erar, a proćeže se po poluotoku u Draćama, nje još pošumljeno, ali nam je rećeno, da to nije učinjeno za to, jer je spomenuto zemljište u sporu sa strankama, koje nisu mogle pristati na nepravredno pripravljenu II. procjenu. Nego preporučili bi našoj obćini, da u svoje doba dobro pripazi, jer će c. k. uprava ratne mornarice ovo svoje zemljište ogradići, a onda će vajai nastojati, da te ograde budu pravilne, a osobito da se kruzivlasti glavni put i cesia izprave i prošire. Da se na dogodi, kad pri namještenju vodovodnih ćevi za radiotelegrafsku postaju, kad je glavni put, koji su u tu svrhu bili djelomice porušili, gore izkruvljen nego je prije bio, a mogao se je lako i izpraviti i proširiti.

Nema dvojbe, da će ć. k. ratna mornarica, kao i ostala, i ovo svoje zemljište lako uređiti, koja će Mandalini mnogo vriediti. Zato baš i treba već sada nastojati, kako će se u naokolo cesta i putevi uređiti i proširiti, jer će i mještanini i stranac rado prošetaći oć šumice; ona će o vremenu privlaćiti k sebi gragljanu, kojima je i onako do Mandaline najbliža i najgodnija šetnja.

Kaštelanski ćtva i demokratska gospoda obćine Splitске. Primamo iz Donjih Kaštela: Od kada su zajašili demokrti na splitsku obćinu, od tada je „Sloboda puna hvala za istu. Tako piše u broju 8 o. g. da je obćina poslala u Kaštela jednog svog zdravstvenog organa za razkuivljenje. Mi oć živimo u Kaštelima, ali nismo imali prilike vidjeti tu „blagoda“ koju demokrti hljećose da pruže svojim kaštelanskim saveznicima. Mi bi veoma bili zahvalni demokratskoj gospodi na splitskoj obćini, kada bi bili u istinu poslali jednog razkuivćava, jer

zbilja ima mnogo toga kod nje, ovdje šo bi se dio izm ćitava raditi ali trebalo bi zato veliku dozu uprave, jer su inficirani sa svih strana, i „raznim bolestima“.

Molimo da demokratskoj gospodi ne pada na pamet poslati razkuivćava šćelanske obćine, jer ima mnogo loće (kroz ovo kratko vrijeme njihova nastupa, što bi se moralo kod njih razkuivćati).

Ispiti. Ovin je dana položio sa

dobrim uspjehom na bećkoj univerzitetu iz slavistike i romanistike g. Frano Terzina, ćlan „Mlade Hrvatske“. Mladom mišljeniku srdaćne ćestitke!

Źenidbu Miloša Junaka primamo će jedna karnevalska grupa, uz pjevanje svirku glazbe, danas u 3 sata popodne u Poljani.

Tućnjava. U sriedu oko 9 sati došli u krćmi Matije Matulovića blizu obćine, nice potukli se među sobom Kitarović Štepa, p. Krste, Frane Marićić p. Ante, Krste Dunkin, Mate Berović Matin i drugovi. Doca, te je pri tućnjavi ostao oćdo Frane Marićić na jabaćuci izpod oka i jela Krste na desnoj strani brade.

Diletanti „Rogoznićkog Skupa“ redili su sinoć vrlo uspjelu zabavu, oćpu Pustolova, veselu igru u 3 ćina, od R. D. videa te Striećevu oporuku, veselu igru i ćinu, od F. L. Millera. Za vrijeme pauze svirao je Rogoznićki orkestar.

Zloporaba školske zgrade.

Nam iz Gornjeg Primorja: Za uprave Starog Bilišća sagradjena je pućka škola u Gradcu, namjerom da se otvori trozadornim netom bude gotova. Škola bi gotova, treća ućiteljska sila nije daća, premda je obćećana, s razloga da još fali ćetvoro djeće od podgung broja. Sve molbe, ne preporuke bile su uzaludne. Nu, nije to sva šćeta.

Poslije otvora škole ostaje ćedno dvorana prazna. Naš vialni Petar, koji je doćao pošućenim Tonćicima na uprnu obćinsku, silom otvara školsku dvoranu i daje u istoj pjeslove i zabave.

U istoj stvari kotarsko i pokrajinsko školsko vieće bili su brzojavno obavjesten, da to danas još oni to pitanje narećiši. Danas naša školska dvorana, postala je javnom igraćnicom, jer se to ponoda zna igrati, piti i plesati, bez drugi stvari. Pitanje mi pokrajinsko školsko vieće, moće li se to trpiti u jednoj školskoj zgradi? Kako će to djelovati na ućenike Gradaća, koji su i onako sasvim zapušćeni? Kakovim će ta djeca pouzdanjem stupiti u tu kuću prosvijete, kada znadu, što se njolj zbiva. Kakovo šćovanje prema to školi će imati, kada se njezinu misao obezbaćivaju plakatim, izbornim skupštinama, proturkrććavskim govovima. Danas vialno dika gradockoga nekim nepouzdanjima upire oći u tu zgradu, koju je on kravim žuljevima sagradio i pita šćto je to?

Pitanje još samo Kotarsko Poglavništvo, kako ono trpi da se u toj dvoranu prodaju svakovrstna žestoka pića, preć svakog dopusta i vremena. Znati smo, što je tako bilo, za vladanje gospodina Simonelli-a, ali danas molimo političku vlast da tomu naredi stane na kraj, baš što molimo i pokrajinsko školsko vieće, da za samih 96 kruna ne dopušta tog škandala u jednoj školskoj zgradi.

Gornje primorje. 29. siječnja: Pitanje

naše seoske pošte, rek bi, da niti namjanje ne zanima našu gospodu na upravi. S kojih razloga, nije nam poznato. Znamo samo to, da ovdje neimaju nego samo dva seoska istošošć, koji moraju da nepravestno obigravaju Pašićinu, Baćinu i Brist, osim Gradaća u kumu imaju po dva puta na dan da diele potuje. Zbog ovog velikog truda i napora, starlijoj vlasti u Zadru dobro je poznato jer sam njezin odastanik svojim oćima osvjećio se je, koliko je teško i mućno tći u ova tri sela osobito u Pašićinu. Poslije njegovog dolazka, drizamo sladinu, da će se ova stvar sa novom godinom riećiti, ali se prevaramo, jer do danas stvar ostala pil starom.

Pitano upravu pošta, mogu li dva ćovjeka nedjelno da služe od 60 od 72 sata svaki, pa ako im mogu jeli to pravu? Pravedno bi bilo, da se ova stvar rješio, osobito glede Pašićine a i Baćine, da se daće ćetveroćedmićna pošta, jer to zahtjevu njezini interes, usled velikog prometa sa izaseljenicim.

Strašno našašće u Sarajevu.

Orgije kod Levinice — Tajinstveni han — Krvnici izpremetali ljudske kosti.

Cielo Sarajevo od petka živo zanima dogadjaj, koji se taj dan zbio. Evo, šta je na stvari. U Carevoj ulici drži restauraciju „Caru Austrijskomu“ g. Heinrich Kirschka. U jednoj šupi uz kuću g. Kirschka hrani dva krmka. Kako je taj dan osoblje zaboravilo da nahrani krmke, oni su od gladi i ljutine izgledali i raskinuli podnice od šupe. Kad je gospodar došao da obagie svoje „pitomce“, na svoj užas opazi, da su krmci podnice izkidali, a pod podnicama leže ljudske kosti. Najčežne kose ode g. Kirschka na redarstvo i tu ispripoviedi, kakovu je strahotu krila njegova šupa. Tu se sastavi zapisnik i pošlije podje s njim, da povede izvide na lice mjesta. Pokupiše kosti i ustanoviše, da su još prilično svježe i da ih je dvanaest na broju, što rebara, što koljenice i nadlaktice. Šupa je odmah zatvorena, a državnom je odvjetništvu predano, da vodi daljne izvide.

Viest se je munjevitom brzinom raznijela gradom, a znatiljne Sarajlije išli

su da razgledaju taj vampirski kraj. Dakako da nije izostalo ni raznih kombinacija, koje ovakovi nalazi sa sobom donose.

Pozabavit ćemo se malo ovim lokalom. Gdje je danas „Car Austrijski“, bilo je svratište i za turskoga vakta, a zvalo se „Šupiji han“. Kuća je bila vlasništvo Sulejmanbega Lopčalijske, koji je izšelio u Carigrad, gdje je i umro, a onda je prešla u vlasništvo njegova sina. Sin Lopčaljin prodao ju je nekolicini ljudi, a konačno ju je kupio Sarajlija Lewi. Tu je sad bila uređena kavana i gostiona, koja je bila poznata sa svojih orgija, a općenito se zvala „kod Levinice“. Kakav je glas uživala, nećemo to iznositi. Konačno je taj lokal preuzeo g. Kirschka, dao mu naziv „Car Austrijskoga“, dobro ga uređio i u nj njegov kapitala uložio. U ovom je lokalju g. Kirschka proboravio 4 mjeseca, dok eto nije iztrešao kosti djela nekog od svojih predaka.

Han je bio za turskog vakta na vrlo hrdjavu glasu, te se u više navrata govorilo, da mnogi ljudi iz njeg niese živu glavu izneli. I poslije se tu dogodilo više umorstva, a najzadnji je od noža životom platio Lujko Baković.

BRZOJAVI „HRVATSKE RIEČI“

Čuška Cuvaju.

Beč, 3. veljače. Uslied ogorčenja, koje izazvao odbor za priredjenje hrvatskog plesa u Beču tim što je pozivnice na ples poslao i banu Cuvaju te bivšemu banu Tomašiću, plesni odbor je jučer zaključio, da poziv banu Cuvaju brzojavno opozove. I zbilja odbor je sinoć prije plesa Cuvaja brzojavno obavjestio, da mu se poziv opozivlje. O tome su odmah obavješteni bivši zastupnici Stjepan Zagorac i dr. Vladimir Nikolić pl. Podrinski, koji bijahu već odlučili, da radi Cuvaja plesu neće prisustvovati. Zagorac i Nikolić primiše radosno viest o čuški koju je odbor dao Cuvaju te dodjše sinoć na ples, kojemu prisustvovali i svi djaci-demonstranti. Konflikt je tako rješeno; sveučilišni djaci dobiše svečanu zadovoljštinu tim, što su izposlovali ovakovu sjajnu demonstraciju proti banu.

Beč, 3. veljače. „Ples Hrvata“, sinoć održavan, sjajno uspio. Prisustvovalo mu mnogo hrvatskih i slavenskih narodnih nastupnika. Odbor je zaključio većinu čistog prihoda poslati u Zagreb kao pomoć ranjenim sveučilišnim djacima.

Zagreb, 3. veljače. U zagrebačkom građanstvu vlada veliko veselje uslied toga, što je Cuvaj od plesnog odbora u Beču izbačen kao nevrjedan iz hrvatskog društva.

Izbori u Opuzenu potvrđeni.

Opuzen, 3. veljače. Utok utvaraško-demokratske klike proti našim obćinskim izborima, na koje ni prikazali se nisu, bio je odbijen. Živila stranka prava!

Košutovci umekšavaju se.

Budimpešta, 3. veljače. Pregovori vlade sa opozicijom glede obustave stave obstrukcije proti obranbenoj refo mi teku povoljno. Opozicija izjavila je, da načelno nema ništa proti tome, da poslovnik kuće bude promijenjen.

Magjarski vojni zahtjevi.

Beč, 3. veljače. Kzalj je primio u audiencija ministra ugarskog i hrvatskog domobranstva Hazaia, koji je nakon toga konferirao sa zajedničkim ministrom rata generalom Auffenbergom i ministrom za domobranstvom Georgijem. Audiencija i konferencije tiču se zahtjeva koje Magjari stavljaju odnosno zakonske osnove o obranbenoj reformi.

Bolest njemačkog cara.

Berlin, 3. veljače. Car Vilima lako se prehladio te je prisiljen neizlaziti iz sobe.

Ravolucija u Lisabonu.

Lisabon, 3. veljače. Štrajk radnika u Lisabonu uzimlje sve više karakter frevo-

cije, koja kao da je podpomagana od rojalista. Republikanska gsrda lisabonska priključila se štrajkašima. Proti vojsci bacaju se sa prozora bombe. Uapšeno je dosad više od 4000 osoba.

Madrid, 3. veljače. Dementira se viest, da će Španjolska intervenirati oružanom silom u Portugalskoj.

Katastrofa podzemne ladje.

London, 3. veljače. Kod otoka Wight potonula jedna englezka podzemna ladja te je 14 osoba zaglavilo.

Između ostalih sažalaca prispjela je i sažalica njemačkog cara Vilima.

Hrvatska Tiskara (Dr. Krstel i drug.)
Vlastnik, izdavač i odgovorni redak: JOSIP DREŽGA.

Javna blagodarnost.

Svim prijateljima i znancima, slavim c. k. vlastima i uređima, uglednom obćinskom upraviteljstvu, uglednoj slobodnoj organizaciji liečnika kraljevine Dalmacije, svim društvenim javnim ustanovama i svima onima, koji su na razni način počastili uspomenu našeg neprežaljjenog oca, suprug a i zeta

Dra. Krste Kovačevića

izrazujemo ovim putem našu najiskreniju zahvalnost.

Naročito se pak osjećamo obvezanim prema vелеučenom gospodinu dru. Filipu Colombani-u, koji se je iskreno i požrtvovno zauzeo, da milom Pokojniku ublaži teške boli; te prama vелеučenoj gospodini dru. Nikoli Sabotiću i dru. Grgi Bogiću, pak prama prečastnom parohu Kostantinu Krstanoviću, koji su sa sjajnom i bistrom riečju u oprosnom času napomenuli Njegov doživotni rad; i napokon prama veleučenoj gospodini Nikoli Skočiću i Petru Magazinu, i prama uglednom pjevačkom društvu „Srbadija“, koji su se svi živo zauzeli, da žalostna pralnja bude što značajnija, pak da još i s time našem duboko razžalošćenom i oborenom duhu dadu onu utjehu, što mu je radl ovog nenaknadivog gubitka toliko nužna bila.

ŠIBENIK, dne 1. Februara 1912.

Angela rođ. Ulrich
supruga.

Marko savj. Knežević
zet.

Petar, Aleksandar, Mihail
sinovi.

Javna zahvala.

Obće saučešće koje pratilo našu težku bol sa gubitka naše neprežaljene

Ane Žarković rođ. Šupuk

duboko je dirnulo ranjena nam srca i zadužilo nas na vječitu harnost.

Osjećajem osobite zahvalnosti i poštivanja spominjemo vel. dra. Ivana Boterija, liečnika-prvenca pokrajinske bolnice u Šibeniku, koji je uložio b'o sve svoje odlične umne sile i bogato svoje izkustvo, ne bi li odvratio od nas golemu nesreću, te mnogop. gvardijana oca Augustina, koji je dragoj pokojnici tiekom bolesti i u času smrti pružao utjehe sv. vjere i obitelji lsteniču na požrtvovnosti u težkim za naš časovima.

Cjelokupnome svećenstvu, mirskom i redovnom, uglednom obćinskom upraviteljstvu i članovima obćinskog vieća, predstavnicima civilnih oblasti i uređa, mjestnim društvima te svima onima, što izkazae zadnje počasti viecnicu, duplirima, prisustvovanjem sprovodu, milodarima i inim izkazima sućuti, blagodarimo srcepnim priznanja i duboke harnosti.

ŠIBENIK, 3. veljače 1912.

Juraj Žarković, suprug.

Petar, Antun, Robert, Juraj, sinovi.

Argija, kći.

MALI OGLASNIK

ZA JEDNO UVRŠTENJE OD 3 REDKA U „MALOM OGLASNIKU“ PLAĆA SE 40 PARA; ZA SVAKI DALJNI REDAK TO PARA VIŠE. ZA VISEKRAJNO UVRŠTENJE POPUST. — PLAĆA SE UNAPRED.

TRO ŽELI KAKOVU OBAVIEST GLEDE NAŠIH OGLASA U „MALOM OGLASNIKU“, DOBIT E ODGOVOR SAKMO ONDA, AKO NAM PRIPOLAŠE MARKU ILI DOPISNICU ZA ODGOVOR.

KUĆA SE IZNAMLUJE. Dnevom 15 ov. mi iz (Varoši) kuća na vrto zgodna mjestu i svim udobnostima. Pobliže obavjesti daje kucevianik gosp. Uroš Bortilo.

STAN od 3 sobe, kuhinje i nuzgednih prostorija traži obitelj bez djece. Ponude neka se šalju na upravu „Hrvatske Rieči“.

POKUĆSTVO sastojae iz jedne sparnate sobe, lahke ije švačeg stroja itd. prodaje se radi „Hrvatske Rieči“. Pobliže obavjesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

UTIJAVANJE u svjetlo obnavja vješto i brzo. Filomana udova Frelca, kuća Bečimane kod Pošte. — Izučena u Trstu.

MEDA tihog vrcanog imade na prodaji kod „Pekarske Zadruge u Janjini“. Razaslije se u posudam po 5 kg uz cijen od Kr. 830 franko Janjina — Uprava.

Kuća u Varošu, nacrti pada, sa aviljom, prodaje se obratiti se na upravu našeg lista pod brojem 130

NA QBALI jedno pomešae za iznajmiti Obavjesti daje uprava našeg lista.

HARMONIUM, sa tri registra, skoro nov, prodaje se. Obavjesti daje uprava našeg lista.

Uspješno se oglašuje u „Hrvatskoj Rieči“

OGLAS.

Javljam P. N. općinstvu da smo već započeli radom u našoj modernoj krojačnici na obali kod Hotel de la Ville, pod upravljanjem i krojenjem modernog krojača, koji može poslužiti svakovrstnim rezanjem.

Cijene su štofe i izradbe odijela veoma umjerene.

Primaju se naručbe za štofe i odijela i iz vani.

Prva Dalmatinska Tvornica Prediva i Tkala u Šibeniku PAŠKO RORA I DRUG.

Br. 39299/1911

VIII.

Oglas.

Kod c. k. ureda odkupe duhana u Imotskom gradit će se:

a) stražarnica u iznosu 14.900 K.

b) skladište duhana (eventualno sa tavanicam i stupovima gvozdjeno betonske konstrukcije) u iznosu 185.000 K, odnosno 195.000 K.

U svrhu osjecuranja radnje raspisuje se natječaj kod c. k. ureda odkupe duhana u Imotskom.

Ponude se imaju predati najdalje do 26. veljače 1912. do 12 sati u podne.

Polatnja razjašnjenja mogu se saznati iz dražbenog oglasa u uredovnim novinama „Wiener Zeitung“ i u „Objavitelju Dalmatinskom“ i takodjer kod c. k. ureda odkupe duhana u Imotskom.

C. k. glavna uprava reziije duhana
Beč, dne 22. siječnja 1912.

C. k. odjelni predstojnik i glavni upravitelj SCHEUCHENSTUEL v. r.

Perad i jaja za razplod.

Jaja, pilića, odrasle i za izložbe uzgojene peradi čistih sojeva prodaje: Uzozna peradarna na Vošnjarcima kod Zadra. Obširniji oglas u „Gospodarskom Vjesniku“. Slobodan pristup.

Jeste li boleštni?

Badava

saobćujem svakome, kako sam ja od dugogodišnje bolesti na plućima (sušice, upale grla i zaduhe) ozdravila. Ne tražim za to nikakove odštete. Činim to samo, pošto sam za moje bolesti, kada su svi za me bili izgubili svaku nadu, bila odlučila, ako nadjem sredstvo mom spasu, da to objavim na moj trošak u svim novinama. Gospodja F. Krizek, Prag II. — Br. 2007. (Ceska). —

Grubišić & Comp. u Šibeniku

CALCIUMCIANAMID-A

(Societá anonima per la utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia).

Upute i razjašnjenja o uporabi na zahtjev badava i franco.

Marko Markovina Split

Telefon 93.

Skladište i Zastupstvo

Peci i šparherda,

Eternita

Cijevi, dimnjaka i pločica

keramike

Stakala prostih i ornamentalnih Papendeka tankog i debeloga

Zahoda porculane i t. d.

Pokućstvo

solidno i ukusne izradbe može se dobiti uz veoma nizke cijene samo kod dobro poznate trgovine

A. DELFIN, Šibenik.

tapetarska i drvodjelova radionica

Predplatite se

na „Hrvatsku Rieč“!

ARTUR GRIMANI I DRUG — ŠIBENIK.

Papirnica - Muzikalije - Školske knjige - Kožnati predmeti - Igračke.

REMINGTON PISAČI STROJEVI - Vrpee i potrebštine za strojeve sviju sistema.

Specialitet: PAPIR ZA PISAČE STROJEVE 1000 LISTOVA KRUNA 7.20 - Gramofoni.

Gramofonske ploče! ODEON (dvostruk) Kruna 4. - JUMBOLA (dvostruk) Kruna 2.50.

oooooooooooooooooooo

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.

Pečata.

Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Regati ilustrirani olozi. Tvoritičke stalne cene.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.

Bolestni na plućima, na grlu,

- - na zaduhi - -

Tko hoće da se riješi plućnih bolesti ili grlobolje, pa i u težem stupnju, tko hoće da ozdravi od zaduhe, ma kako ona bila stara i činila se neizlječivom, neka se obrati na **A. Wolffsky** Berlin N. 37, Weissenburgerstrasse 79. Mnogobrojne zahvale daju jamstvo za uspjeh njegovog liječenja. —

Knjižice badava.

„Djački Dom“ u Zadru

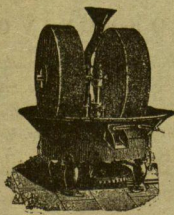
KONVIKT

Prima učenike srednjih škola na stan i obstrbu (vrlo dobra hrana, stan udoban, pranje, čišćenje, krpljenje, nadzor, poduka u svim predmetima itd.) uz mjesečni honorar K 70.

Ujedno primaju se učenici pučkih škola u **priljavni tečaj** za srednje škole (gimnaziju, realku itd.) Za uslove obratiti se ravnateljstvu.

Pravila šalju se bezplatno.

Ravnateljstvo.

ULJARSKE STROJEVE KAO I PODPUNE UREDJAJE U SVAKOJ IZRADBI, NAJFINIJA IZVJEŠĆA, VINSKE PREŠE, SVE VRSTI MOTORA, MLINOVA I GOSPO-
:: :: DARSkih STROJEVA :: ::

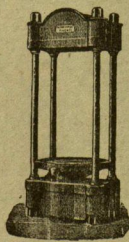
RAZAŠILJE

EMANUEL I OSKAR KRAUS

:: TRST, VIA S. NICOLO Br. 2. ::

BRZOJAVI: CARAVUS, TRST — TELEFON Br. 2066.

Posjećivanja po našim inžinirima, proračuni i nacrti badava.

Krondorferova

alkalička naravna kiselica.

Dobiva se u drogariji

V. VUČICA

- - Šibenik - -

LJEPOTA I UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu

AACHENER - THERMALOVOG SAPUNA

koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

Dobiva se samo kod braće **M. V. ŠKUBANJA** — ŠIBENIK (Dalmacija).

Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2-40
" " " " " II-e " " 1-60

Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1-40
" " " " " IV-e " " —,80

PRIJE UPORABE

POSLE UPORABE

Papir i tuljevi za cigarete
ABADIE
PARIS
Dobiva se u svim trafikama

AUGUST ŽIGON — ŠIBENIK.

PRODAJEN SVAKOVRSNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAJU SE I PISMENE NARUČBE IZ VANA UZ POUZECU, A POZNATIM I :: BEZ POUZECA DO IZMINUCA UTAČAENOG ROKA IZPLATE. ::
IMAJEN VELIKU ZALIHU GOTOVIH OPELA I RADIJONCI SVAKOVRSNE GRUČE I OPANAKA. IZRAĐUJE SE BRZO I PRECIZNO PO NAJPOVIŠNIM KVALITETNIM USLUGAMA. POKRETAČI ZA KUPONJANJE I KUPONJANJE ZA SVOJIM POKRETAČIMA. STROJANJA. PRODAJE SE TAKODER VOJNOJSTVU, ORUŽANIČIMA I NA MJESEČNE OBRONE.

Anstrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1911. sledeće glavne prupe:

- Trst—Metković A** (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 3 sati post. odne
povratak svake subote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković B** (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 3 sati poslie podne;
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković C** (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 3 sati poslie podne;
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Korčula** (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne
povratak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
- Trst—Šibenik** (poštanska)
Polazak iz Trstasvake sriede u 5 poslie podne;
povratak u utorak u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković D** (trgovačka)
polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod.
povratak svake nedjelje u 2.30 poslie podne.
- Trst—Vis** (trgovačka)
Polazak iz Trsta u petvrtak u 5 sati poslie podne
povratak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

POZOR RODOLJUBI!

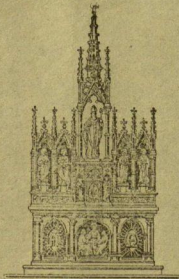
Zahtjevajte posvudje naše igraće karte

„PRIMORKA“

Prva slavenska tvornica igraćih karata u Ljubljani.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagrađene.

Kiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice križni putevi, raspela, jaslice itd.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.

Za dostavu naručbe do štucije uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj.

Okrepljujuće sredstvo za želudačne slabosti

zanim za takove, koji su si poremetili djelovanje želudca, bilo prehladom ili neumjerenošću, bilo uzimanjem slabe, teško probavljive, prevruće ili prehladne hrane, te si time navukli grčeve, nadimanje i razne želudačne bolesti, pruža

Baldrianum dra. Engel-a

osobitu pomoć. Baldrianum pomaže osobito u začetku bolesti, jer predusreće teške posljedice beznanicu, vrtoglavicu i druge preznake nervoznosti. Baldrianum je učinjen od najboljeg Samos-vi-djelatnog korenja te sladorače od trešnje i maline. Poradi svog sastavka čini Baldrianum redovitu stolicu i okrepljuje nobće cijeli organizam.

Budući da ne sadržaje nikakvih štetnih sastavaka, mogu ga bez pogibelji, koli stabi bolestnici toli djeca, bezbržno upotrebljavati. Uzima se u jutro i u veće mala žličica. Djeci i slabocima razriedjuje se toplom sladornom vodom. Dobiva se u ljekarnama Šibenika, Skradina, Drušća, Tiesna, Biograda na moru, Benkovca te ciele Dalmacije velika boca 4 K, manja 3 K.

Ljekarne u Šibeniku razasličaju 3 i više boca Baldrianum Dr. Engela uz snižene cene po cielej Austro-Ugarskoj.

Pazite na patvorine!

Traži se jednostavno:

Baldrianum dra. Engel-a

Širite „Hrvatsku Rieč“!

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTO KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE - - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAČIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ZRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT- - - NO. UMOVNENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - -

TVORNICI PAPIRNATIH VREČICA

ANTE ZORIĆ - ŠIBENIK - (DALMACIJA).

Tvornica je uređena sa svim potrebnim strojevima Izrađuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cene su vrlo umjerene, te domaći potrošioći ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe. se iz vana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -